

**SYLABUS**  
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025-2030

Rok akademicki 2026/2027

**1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE**

|                                                       |                                      |
|-------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu                                      | <b>Teorie osobowości</b>             |
| Kod przedmiotu*                                       |                                      |
| Nazwa jednostki prowadzącej kierunek                  | Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii |
| Nazwa jednostki realizującej przedmiot                | Katedra Psychologii                  |
| Kierunek studiów                                      | Psychologia                          |
| Poziom studiów                                        | studia jednolite magisterskie        |
| Profil                                                | praktyczny                           |
| Forma studiów                                         | stacjonarna                          |
| Rok i semestr/y studiów                               | II rok, semestr 3 i 4                |
| Rodzaj przedmiotu                                     | kształcenia kierunkowego             |
| Język wykładowy                                       | polski                               |
| Koordynator                                           | dr Anna Batory-Ginda                 |
| Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących | dr Anna Batory-Ginda                 |

\* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

**1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS**

| Semestr (nr) | Wykł. | Ćw. | Konw. | Lab. | Sem. | ZP | Prakt. | Inne (jakie?) | Liczba pkt. ECTS |
|--------------|-------|-----|-------|------|------|----|--------|---------------|------------------|
| 3            | 30    |     |       |      |      |    |        |               | 2                |
| 4            | 15    |     |       |      |      |    |        |               | 1                |

**1.2. Sposób realizacji zajęć**

X zajęcia w formie tradycyjnej

**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): Egzamin****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

|                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------|
| Zaliczenie zajęć z <i>Wprowadzenia do psychologii i Historii psychologii</i> |
|------------------------------------------------------------------------------|

### 3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

#### 3.1 Cele przedmiotu

|                |                                                                                                                                                                                            |
|----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C <sub>1</sub> | Zajęcia mają na celu zapoznanie studentów z klasycznymi i współczesnymi teoriami osobowości.                                                                                               |
| C <sub>2</sub> | Uczestnicy nabędą wiedzę i umiejętności w zakresie interpretowania złożonych zachowań człowieka, obrazujących łączność między poznaniem, sferą emocjonalną i zachowaniem.                  |
| C <sub>3</sub> | Studenci zdobędą wiedzę na temat łączności między teorią, badaniami i praktyką psychologiczną, co znajduje odzwierciedlenie w teoriach osobowości.                                         |
| C <sub>4</sub> | Tematyka zajęć ma ukazać integrację wiedzy o psychologicznym funkcjonowaniu człowieka, która dokonuje się na gruncie całościowego spojrzenia na jednostkę przez pryzmat teorii osobowości. |
| C <sub>5</sub> | Zajęcia mają zachęcać do analizowania życia psychicznego w kontekście szerszej perspektywy nauk społecznych, humanistycznych i przyrodniczych.                                             |

#### 3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu K\_Wo1, K\_Wo2, K\_Uo1, K\_Uo4, K\_Ko1, K\_K11

| EK ( efekt uczenia się) | Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu<br>Student:                                                                                                                                             | Odniesienie do efektów kierunkowych <sup>1</sup> |
|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| EK_o1                   | Zna w pogłębionym stopniu klasyczne i współczesne nurty teoretyczne w psychologii osobowości, ich założenia i kontekst powstania.                                                                              | K_Wo2                                            |
| EK_o2                   | Ma specjalistyczną wiedzę na temat zjawisk intrapsychicznych i zachowań człowieka ujmowanych z perspektywy klasycznych i współczesnych teorii osobowości.                                                      | K_Wo2                                            |
| EK_o3                   | Zna szczegółowo potencjał eksplanacyjny i ograniczenia poznanych teorii osobowości oraz ich potencjalne zastosowania w innych obszarach psychologii i naukach pokrewnych                                       | K_Wo1                                            |
| EK_o4                   | Potrafi szczegółowo i krytycznie analizować oraz interpretować zachowania jednostki odwołując się do różnych teorii osobowości, a także szerszego kontekstu wiedzy o psychologicznym funkcjonowaniu człowieka. | K_Uo1                                            |
| EK_o5                   | Potrafi przełożyć specjalistyczną wiedzę psychologiczną na praktykę, interpretując zachowania jednostki i zjawiska życia społecznego w kontekście poznanych teorii                                             | K_Uo1<br>K_Uo4                                   |

<sup>1</sup> W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

|       |                                                                                                                           |       |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| EK_o6 | Prezentuje refleksyjną i krytyczną postawę zarówno wobec swojej wiedzy jak i dorobku psychologii osobowości.              | K_Ko1 |
| EK_o7 | Ma świadomość aplikacyjnej wartości wiedzy z zakresu psychologii osobowości i jej roli w promowaniu zdrowia psychicznego. | K_K11 |

### 3.3 Treści programowe

#### A. Problematyka wykładu

|                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Treści merytoryczne                                                                                             |
| Wprowadzenie do psychologii osobowości.                                                                         |
| Wstęp do omówienia głównych nurtów klasycznej psychologii osobowości.                                           |
| Klasyczna psychoanaliza S. Freuda                                                                               |
| Psychologia analityczna C. G. Junga                                                                             |
| Psychologia indywidualna A. Adlera                                                                              |
| Perspektywa społeczno-kulturowa w teorii E. Fromma, K. Horney, H. S. Sullivana                                  |
| Teorie relacji z obiektem (M. Klein; M. Mahler; D. Winnicot)                                                    |
| Psychologia ego (H. Hartman; A. Freud)                                                                          |
| Psychodynamiczne teorie self (H. Kohut; O. Kernberg)                                                            |
| Teoria przywiązania J. Bowlby                                                                                   |
| Teoria rozwoju psychospołecznego E. Eriksona                                                                    |
| Personologia H. Murray'a                                                                                        |
| Teorie humanistyczne C. Rogersa i A. Masłowa                                                                    |
| Psychologia egzystencjalna                                                                                      |
| Teoria konstruktów osobistych G. Kelly'ego                                                                      |
| Teoria pola K. Lewina                                                                                           |
| Psychologia jednostki G. W. Allporta                                                                            |
| Socjobiologia i teoria opanowania trwogi Solomona, Greenberga, Pyszczyńskiego                                   |
| Teorie społecznego uczenia się i teoria społeczno-poznawcza A. Bandury                                          |
| Regulacyjna teoria osobowości J. Reykowskiego; teoria informacyjna W. Łukaszewskiego                            |
| Poznawcza psychologia Ja                                                                                        |
| - XIX wieczne ujęcie osobowości i systemu Ja W. Jamesa wstępem do współczesnej psychologii społeczno-poznawczej |
| - złożoność i zmienność Ja                                                                                      |
| - teoria schematów Hazel Marcus                                                                                 |
| - teoria rozbieżności Ja Higginsa                                                                               |
| - teoria kontroli C. Carvera i M. Scheiera                                                                      |
| - motywy organizujące koncepcję siebie                                                                          |
| - teoria motywowanego konstruowania tożsamości Vignolesa                                                        |
| Teoria autodeterminacji Deciego i Ryana                                                                         |
| Psychologia pozytywna                                                                                           |
| Narracyjna psychologia osobowości                                                                               |

|                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Teoria wartościowania i Teoria Dialogowego Ja H. Hermansa                                                                                                                                                        |
| Teorie czynnikowe w psychologii osobowości – perspektywa historyczna (Allport, Eysenck, Cattell) i współczesność (Wielka Piątka i jej aktualizacje)                                                              |
| Współczesne próby formułowania integracyjnych modeli osobowości w tym:<br>- pięcioczynnikowa teoria P.T. Costy i R.R. McCrae’a<br>- koncepcja D. McAdamsa i J.A. Pals<br>- koncepcja CAPS W. Mischela i Y. Shody |
| Rozwój osobowości w całym cyklu życia.                                                                                                                                                                           |

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

|                     |
|---------------------|
| Treści merytoryczne |
| -                   |

### 3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną

## 4. METODY I KRYTERIA OCENY

### 4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

| Symbol efektu | Metody oceny efektów uczenia się<br>(np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)                                                                                                        | Forma zajęć dydaktycznych<br>(w, ćw, ...) |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| EK_01         | egzamin pisemny (pytania zamknięte)                                                                                                                                                                                                            | W                                         |
| EK_02         | egzamin pisemny (pytania zamknięte)                                                                                                                                                                                                            | W                                         |
| EK_03         | egzamin pisemny (pytania zamknięte)                                                                                                                                                                                                            | W                                         |
| EK_04         | egzamin pisemny (zadanie otwarte – pisemna wypowiedź na zadany temat, np. opracowanie załączonego studium przypadku)                                                                                                                           | W                                         |
| EK_05         | egzamin pisemny (zadanie otwarte – pisemna wypowiedź na zadany temat, np. opracowanie załączonego studium przypadku)                                                                                                                           | W                                         |
| EK_06         | egzamin pisemny (zadanie otwarte – pisemna wypowiedź na zadany temat, np. porównanie dwóch ujęć teoretyczno-badawczych w psychologii osobowości, w tym krytyczna analiza ich mocnych/słabych stron)                                            | W                                         |
| EK_07         | egzamin pisemny (zadanie otwarte – pisemna wypowiedź na zadany temat, np. opracowanie załączonego studium przypadku, porównanie dwóch ujęć teoretyczno-badawczych w psychologii osobowości, w tym krytyczna analiza ich mocnych/słabych stron) | W                                         |

#### 4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

1. pozytywna ocena z egzaminu pisemnego – w formie testu jednokrotnego wyboru oraz tzw. pytania otwartego, wymagającego dłuższej autorskiej wypowiedzi na zadany temat

ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 91%-100% (znakomita wiedza)

ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 81%-90% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)

ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 71%-80% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)

ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 61%-70% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)

ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 51%-60% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)

ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 50%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

2. obecność na wykładach.

#### 5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

| Forma aktywności                               | Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności |
|------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| Godziny z harmonogramu z studiów               | 45                                                |
| Inne z udziałem nauczyciela akademickiego:     |                                                   |
| -udział w konsultacjach                        | 2                                                 |
| -udział w egzaminie                            | 2                                                 |
| Godziny niekontaktowe – praca własna studenta: |                                                   |
| -przygotowanie do egzaminu                     | 20                                                |
| -studiowanie literatury                        | 20                                                |
| SUMA GODZIN                                    | 89                                                |
| <b>SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS</b>          | <b>3</b>                                          |

\* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

#### 6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

|                                  |             |
|----------------------------------|-------------|
| wymiar godzinowy                 | nie dotyczy |
| zasady i formy odbywania praktyk | nie dotyczy |

#### 7. LITERATURA

##### Literatura podstawowa:

Campbell J.B., Hall. C.S., Lindzey G. (2024). *Teorie osobowości*. Wydanie nowe. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. (fragmenty)

Cervone, D., Pervin, L. A. (2011). *Osobowość. Teoria i badania*. Kraków: Wydawnictwo UJ. (fragmenty)

Oleś, P. K. (2023). *Wprowadzenie do psychologii osobowości*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar. (fragmenty)

Oleś, P. K., Drat-Ruszczak, K. (2023). Osobowość. W: J. Strelau J., D. Doliński. *Psychologia akademicka* (tom 1, rozdział 8, s. 651-764). Gdańsk: GWP.

**Literatura uzupełniająca:**

Batory-Ginda, A. M. (2022). Strengthening Identity by Affirming One's Most Important Values. *Journal of Constructivist Psychology*, 25(1), 1-16.

Bąk, W. (2017). *Standardy Ja. Hierarchiczny model samowiedzy*. Warszawa: Liberi Libri.

Bowlby, J. (2007). *Przywiązanie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Buss, D. (2001). *Psychologia ewolucyjna*. Gdańsk: GWP.

Cervone, D., Pervin, L. A. (2011). *Osobowość. Teoria i badania*. Kraków: Wydawnictwo UJ.

Frankl, V. E. (2009). *Człowiek w poszukiwaniu sensu*. Warszawa: Wydawnictwo Czarna Owca.

Freud, S. (2003). *Wstęp do psychoanalizy*. Warszawa: PWN.

Fromm, E. (1993). *Ucieczka od wolności*. Warszawa: Wydawnictwo Czytelnik.

Gałdowa A. (1999). *Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Gasiul, H. (2006). *Psychologia osobowości. Nurty, teorie, koncepcja*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Difin.

Hermans, H. J. M., Hermans – Jansen, E. (2000). *Autonarracje. Tworzenie znaczeń w psychoterapii*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.

Obuchowski, K. (2000). *Człowiek intencjonalny, czyli o tym, ja być sobą*. Poznań: Dom Wydawniczy Rebis.

Pervin L. A. (2005). *Psychologia osobowości*. Gdańsk: GWP.

Rogers, C. R. (2002). *O stawianiu się osobą*. Poznań: Dom Wydawniczy Rebis.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej